

Studio Irene

De bakermat van een kind dat een reus zou worden

Chris Leenders

Gebouw Irene was een voormalig kerkje, eigenlijk een kapel, gelegen aan de latere Kapelstraat. Niet te verwarren met de even verderop gelegen oude kapel, die in 1882 werd afgebroken. In 1828 werd de eerste steen gelegd en in 1830 werd de kapel door de Bussumse gemeente van de Hervormde Kerk in gebruik genomen. Toen in 1882 de oude kapel was afgebroken werd er een stukje aan de Hervormde kapel aangebouwd. Na de ingebruikname van de Vredekerk op de Huizerweg (in 1914) verhuisde de Hervormde gemeente daar naar toe. In de periode 1914-1918 was er in het oude kerkgebouw een Protestants Militair Tehuis gevestigd, voor de in Bussum ingekwartierde soldaten. Daarna kwam er tijdelijk een glazenier wonen, die in de ruimte zijn gebrandschilderde ramen wilde exposeren en verkopen, maar al spoedig werd het gebouw gekocht door de textielhandel Irene. En zo werd het gebouw in de volksmond "gebouw Irene" genoemd. Ook toen er achtereenvolgens een kleine metaalhandel, het veilingbedrijf "Het Kuiken" en als laatste "De Amsterdamsche Manufacturen Handel" (later Manufacturenhandel "Irene") in gevestigd waren. Na vele eeuwen van eerdere gedaanteverwisselingen staat de voormalige Hervormde Kerk nu niet langer bekend als "gebouw Irene" maar voortaan als "televisiestudio Irene".

Studio Irene voor de uitbreiding

Terwijl in verschillende Europese landen begin jaren vijftig al publieke televisie werd uitgezonden, werd in Nederland nog uitsluitend voor een zeer beperkte kring experimentele televisie gemaakt. En dan vooral in de regio Eindhoven. Daar werden door de firma Philips al sinds 1948 drie maal in de week televisie-uitzendingen verzorgd, die meestal (met name door Philips-medewerkers) op zo'n 400 toestellen te zien waren. Philips was trouwens al sinds de midden jaren dertig bezig in het zgn. Nat Lab in Eindhoven te experimenteren met wat later in het algemeen televisieapparatuur zou heten (zoals beeldbuizen, ontvangoestellen en camera's). De radio-omroepen in Hilversum waren zich nog aan het beraden over het nieuwe medium en ook de Nederlandse regering moest nog een standpunt innemen over het televisiebeleid. Philips duurde dat getreuzel veel te lang en besloot een tv-studio op een centrale locatie in te gaan richten, min of meer als televisielaboratorium voor de NSF en tevens als showroom voor binnenlandse- en buitenlandse bezoekers. Belangrijk bij de zoektocht naar een geschikt gebouw is dat het televisiesignaal de zendmast in Lopik kan bereiken. Men bekijkt o.a. de filmstudio's van Cinetone in Duivendrecht, maar die worden ongeschikt bevonden. In Huizen en Hilversum wordt tevergeefs naar een vrije ruimte gezocht. De Nederlandse Seintoestellen Fabriek in Hilversum, een volle dochterfirma van Philips (waar men o.a. aan de ontwikkeling van radiozenders, radiostudio-installaties en straalzenders werkt) wordt getipt: de voormalige Hervormde kerk in Bussum staat voor een gedeelte te huur. Philips huurt eerst een klein gedeelte en een paar maanden later het gehele gebouw Irene. Men gaat voortvarend aan de slag om de boel te verbouwen. De afgeknotte kerktoeren wordt verhoogd tot 20 meter. In de verhoogde kerktoeren komt een opening opzij om één, en later zelfs twee straalzenders te plaatsen. Allebei de straalzenders staan in contact met de tv-zender in Lopik. Verder wordt er een studio-ruimte gebouwd, er komt een centrale controlekamer voor de beeldapparatuur, een regiekamer, een filmcabine en een onderhoudswerkplaats. Daarnaast nog wat kleedkamers en toiletten voor de optredende artiesten. Aan de heer Tönis, die tegenover Studio Irene een bakkerij-kokerij bezat, werd gevraagd om een kleine kantine in de voormalige textielwinkel in te richten. De gemeente Bussum verleende hiertoe een zgn. "Verlof B" vergunning.

En zo ontstond in het voorjaar en de zomer van 1951 tv-studio Irene, volledig in Philips-eigendom. En Philips leende de studio uit, met een joyeus gebaar, aan de diverse omroepen (AVRO, VARA, NCRV, KRO en enige maanden later ook de VPRO), allemaal onder gezag van de net opgerichte NTS. De studio was vanaf het begin veel te klein, dus men moest veel improviseren om alles uitgezonden te krijgen. Er werden twee uitzendingen per week verzorgd. Al gauw moest er aan de Kerkstraat een stukje worden bijgebouwd en aangezien deze uitbreiding een tijdelijk karakter zou hebben, moesten de gevels worden bekleed met hout. Ondanks deze vergroting van de studio bleef de studioruimte zeer krap.

De hoek is ingevuld met een houten uitbouw

